

žavnega železniškega sveta kot dokončane smatram. mi je tudi ob tej priliki v veliko zadovoljstvo, slavni zbornici za vneto in uspešno sodelovanje tamošnjih delegirancev pri delovanju enquete izreči svojo največjo zahvalo in popolno priznanje.“

(Dalje prihodnjič)

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

40.

Kozaki jašejo v boj.

Divje in pusto je na Zaporozju. Le tu pa tam okrog futorov ali pa ob jezerih žanjejo mladenči žito, kajti po ustavu, ki ga svobodni sin na stepi sveto izvršuje, prejme sleharen kurenj na leto kos zemlje za užitek. Ondi gospodari, poljuje, ribari, pase, ob letu pa vrača zemljišče občinskim dobaram. Kdor ima futor v najemu, plačuje najemnino v občno blagajnico. Ondi moreš imeti ženo in gospodarstvo, ali v Sič se ne sme ženska prikazati, njej je zaprt ta vojaški raj. Junak v Siču mora biti sloboden in neoženjen, vsak čas gotov za boj. Kedar cimbalista zaropoe na kotlu, in gospod košovi zažvižga, ondaj ni več časa poslavljati se z ženo, z deco, ali pa imetje vredovati, nego brzo mora zložiti orožje, skočiti na konja, in hajdi v boj. Zato je Zaporozec odrastel v orožju in na konju, da bi bratje Poljaki mogli varno in pokojno spati pod branbo njihovega janaštva. Tako je bilo dolgo, in je bilo dobro za Poljce. Zaporozci so odbijali Tatare, odganjali Turke, brzdali Volohe, in Poljci so se slobodno bili z Rusi in z Nemci, ali pa so mirno sedeli doma za pečjo, kakor velé ljudje, mirno so sedeli za sinjimi vodami velikega Dnjepra, za smelimi prsi junakov zaporoških. Čas in okolnosti pa so vse spremenile; Poljci so imeli več potov svaje z Zaporozci, in previdna Ruska, porabivši medsebojno svajo enih in drugih, vpognila je oboje.

Divje in pusto tedaj je na Zaporozju, kajti večina junakov grmí v Sič, da od ondod odidejo v boj, v boj z Rusko, nahujskan po Poljcih. Sič, ta slavni stan kosaški, bil je tik Dnjepra, obrnjen s čelom k silni reki. Njemu na desno se je izlivala Podpalna, na levo Dubrovica, in pribravši še vodo črne in bele Kamionke, spajala se je s Sinjavko, ter se izlivala v očeta Dnjepra. Vse na okrog so prekopi, nasipi in visoke stene iz dobovih hlodov; na bastijah in zalomih se vzdigujejo lesení stolpi, ki so nastavljeni s topovi. Na treh straneh so vrata iz dobovih desk na železnih tečajih, pa trije na verigah viseči mostovi. Trdnjava ta je taka razvlaka, kar se tiče obsega, da bi od izliva Podpolne do izliva Dubrvice porabil dobro uro na brzem konju. Na sredi je obširen trg, nad Dnjeprom pa cerkev na čast Materi Božji, prostrana ali lesena. Poleg stoji zvonik, v katerem visi zvon iz čistega srebra; vlili so ga iz plena, ki ga je bil ataman Šah naplenil v Carjemgradu. Na eni strani zvonika stoji hiša popova, na drugi dvor atamanov, in pisarna zaporoška, v kateri stanuje pisar, cimbalista in bunčučni, ki čuva zastavo bunčuk. Okrog ostroga stoji osem in trideset obširnih kul za osem in trideset kurenjev. Okrog vsake kule je obširna zgraja za konje in na okrog petdeset koč za ljudi. V vsaki kuli je ena večja koč za atamana in starešine. Na trgu stoji obširna kula, ki je skladišče za orožje in raznovrsten plen, malo nazaj stoji hram za ribe, mesnino, slanino in raznovrstno pijačo. Nad obalo v skalni votlini shranjujejo smodnik in svinec, dalje naprej stojé

žitnice, po katerih pa tudi seno in druge stvari shranjujejo. Taka obilnost kraljuje tu, da bi 40.000 bojnih ljudi s konji vred dve leti se preživelo in oblačilo.

Pri vratih na bastiji stojé straže, po zakopih se sprehajajo orožene straže, po Dnjepru na desno in levo veslajo Kozaki v čolnih, ogledne čete jež stikajo okrog Siča, kakor da je vojska uže gotova, in neprijatelj pred nosom. Ali od nekedaj je ta navada v Siču, naj je neprijatelj blizo ali daleč, da je vse v orožju in za boj gotovo.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Dobrova 19. sept. (*Božja pot in drugo.*) Lepa slavnost božje poti, katera se obhaja tukaj na Dobrovi med „velikim Šmarnom“ in nedeljo „imena Marijinega“, dokončala se je danes pred osmimi dnevi kaj slovesno. Pri vseh zaprekah, katere je kolera stavila pobožnim romarjem, bila je tukajšnja božja pot med „šmarnimi mašami“ prav dobro obiskovana. Vsako soboto popoldne in nedeljo zjutraj, izvzemši nedeljo imena Marijinega, spovedovalo je tukaj po pet gospodov duhovnikov pobožne le-sem došle romarje. Božja služba se je med tem časom tukaj vsako nedeljo in zapovedani praznik po 5krat v farni cerkvi obhajala. Zjutraj ob 5 uri bila je prva tiha sveta maša, potem ob 6. pridiga in darovanje za cerkvene potrebe, na to sledila je sv. maša z blagoslovom; dalje ob 9. uri bila je zopet sv. maša, pri kateri se je tudi pelo; ob 10. dopoldne bila je zopet pridiga, po tej darovanje za cerkvene potrebe, na to pa velika slovesna sv. maša z asistenco, katero je v vsakih slučajih služil preč. gospod prelat dr. Čebašek, v enem milostljivi gospod prošt dr. Jarc, a v drugem pa gospod prof. dr. Marinko. Med temi se je, razun zadnje nedelje, tudi še vsako drugo nedeljo brala po ena tiha sv. maša. Popoldne bile so vsako nedeljo in zapovedani praznik slovesne pete litanije Matere Božje.

Da so imeli domača čast. gospoda duhovnika in drugi gospodje, kateri so jima na pomoč prihajali, s spovedovanjem veliko trudapolnega dela med temi dnevi, kaže najbolje to, da je bilo med tem lepim časom tukaj letos 4738 pobožnih romarjev obhajanih, kar tudi potrjuje, da je bilo slovensko ljudstvo po domovini v svojem jedru še resnično verno in Bogu udano.

Primerno cerkveno petje oskrbovala so ob božjepotnih dnevih domača poštena dekleta prav dobro tako, da zaslužijo tukaj očitno pohvaljena biti. Zadnjo nedeljo, v dan imena Marijinega, počastili bili so našo lepo Dobrovo tudi sledeči gospodje ljubljanski slavčeki: Meden, Valenta, Drenik, Pucihar in Paternoster, kateri so ta dan pri sv. maši ob 9. uri zjutraj krasne pesmi kaj izborno prepevali. Tako milih, tako krasno čistih glasov, kot je ravno omenjeni gospodje za petje imajo, ne rečem preveč, ne uahaja se jih nikjer več. Ti premili slavčeki razveseljevali nas so potem tudi med dnevom ob pripravnih prilikah z popevanjem izbornih narodnih kvartetov. Zakličem jim tukaj iz dna srca navdušeni „živeli“ in „slava“!

Da se je Božja pot tako lepo obhajala, gre pred vsem zahvala našemu vnetemu gospodu župniku Jerneju Babniku, kateri vrli gospod je v svojem preimenitnem poklicu vedno tudi na svojem mestu. Bog mili povrni mu njegov trud in njegovo požrtvovalnost!

Skoz ves čas božje poti tukajšnje bilo je tudi nebo jako ugodno. Lepšega vremena si tudi največji sitnež misliti in želeti ne more, nego bilo je letos tukaj.

Skoz ves ta čas ni bilo tukaj niti najmanjšega ne- reda, kar je v ponos vsem domačim faranom. Slava in čast jim!